

מסורת הש"ס

ממורה ונסינה לישראל. אע"פ דאית לה ש
ומיפק ליה לה תנאי כחובה דפרקונה
שאין אני קורא זה ואוספיקר לאיננה. ש
רצא חמר כו'. בממורה ונסינה כחיי ש
כלל חמר לרצא חמר חמר חמר חמר חמר

תוספות רי"ד

השבויה עליו חזל ננחסרת מחמת
דבר אחר לא נשתעבד דתנאי כתובה
דישראל וכהן שזין אלף שהסכן מהנה
עמה ואשכנזי מתאסר עליו מחמת
שבייתה לא תפסיד כתובת פדיונה:
המדייר את אשכנזי מליהנות לו:
פודה ואשכנזי שסופו לגרשה מחמת
נדר: **ואינו פודה** לקמן מפרש טעמיה:
או נשנשני ונכסוף הדירה [כלומר
או אפי' כשנשנשני ונכסוף הדירה]
נמי אמר ואשכנזי דליכא למימר לא
הדירה אלף האפטר מן הפדיון: **מאי**
לאו נמדייר אשכנזי כהן. ככהן שהדייר
את אשכנזי דאי דישראל לא אמר ר'
אליעזר פודה שהרי אין איני קורא
זה תנאי כתובת דישראל ואותבנין
לי לאינות אלף ככהן קיימין ומשום
שאיני קורא זה ככהן **ואהדינן למדינתן**
קאמר ר' אליעזר פודה ואשכנזי דליאסור
דבר אחר גרס לה [ליאסר עליו ואשכנזי
כרבי אליעזר ורבה כר' יהושע דאמר
אינו פודה הואיל ואיסור דבר אחר גרס
לה]: **הכא נמאי עסקין בו'** כלומר
לעולם רבי אליעזר ורבי יהושע לאו
נצלוגותא דאשכנזי ורבי פליגי ולי נדר
באיסור דבר אחר שלל על ידי נדר
אי נמי כדכנה ע"י נדר דכולי עלמא
אי כהני אי כרבה והכא כגון שגדרה
היא וקיים לה הוא שאמר יתקיים או
החריש ולא הפר ציוס שמעו ודישראל
פליגי וטעמא דרבי יהושע דקסבר
מילך נתנה אכזעב צין שנייה ונושכחו
כלומר היא גרמה לעלמה לצעט מנאה
שאין איני יכול לקרות דישראל ואותבנין
לאינות ור' אליעזר סבר הוא נתן
אכזעבה צין שנייה לישך שלל הפר לה:
מה לא הדירה ונכסוף נשני אה לא
הערים **מדייר** שהרי היא התחילה
נדר: **ואשכנזי מתאסר לטעמיה** לקימין
לאו תנאי היא אלף דכ"ע כוונ' נמי
וכן רבה מתאסר לטעמיה: **דחייב**
לפדושה שהרי איני קורא זה צין
בחתלת התנאי צין בסוף קיומו
ואהדינן למדינתן ואשכנזי דליאסור
דבר אחר גרס לה אהדינן למדינתן
הוא: **ממורס ונסינה לישראל אין**
חייב לפדושה שאין איני קורא זה לא
שעת התנאי ולא כסופו ואותבנין
לי לאינות: **מדייר אשכנזי כהן נמי**
כהן שהדייר את אשכנזי נמי שנתאי
הראשון ואהדינן למדינתן הוא
ואפשר לו לחול בשעת התנאי ואפשר
לאקיימו כסופו חייב לפדושה דהיינו
כללמנה לאשכנזי: **כי פליגי דישראל**
שהדייר את אשכנזי שנתאי הראשון
ואותבנין לאינות היה ראוי לחול' אלף
כסופו אי אפשר לקיימו ר' אליעזר
אזל בזה מעיקרא כר': **דאינו חייב**
לפדושה אלמנה שאין איני קורא זה
אהדינן למדינתן מחמת שבייה אלף
פליגי **נמדייר צין אשכנזי** דמעיקרא
אשת ישראל מעיקרא קיינן בה ואו
ונתחייב בפדיונה כחייב: **חייב** רבי

בממזרת ונתינה לישראל. ח"ו! דאית לה כחובה ותנאי כחובה דלמשקל ומיפק ליה לה תנאי כחובה דפרקונה דמעיקרא לא אשטעבד לה: שזו תנאי קורא בה ואוסבינד לאינפו. שזו תנאי כחובה לישראלית: רבא אמר כו'. בממזרת ונתינה כבזי קבירא ליה דלא אשטעבד לה

ממזרת ונתניה לישראל אינו חייב לפדותה
שאינן אני קורא בה ואותבינך לי לאנתו
רבא אמר "כל שאיסור שבייה גורם לה חייב
לפדותה איסור דבר אחר גורם לה אינו חייב
לפדותה לימא כתנאי המדיר את אשתו
ונשבת רבי אליעזר אומר פודה ונותן לה
כתובתה רבי יהושע אומר "נותן לה
כתובתה ואינו פודה אמר רבי נתן שאלתי
את סומכוס כשאמר רבי יהושע נותן לה
כתובתה ואינו פודה כשהדירה ולבסוף
נשבת או בנשבת ולבסוף הדירה ואמר
לי לא שמעתי ונראין דברים "שהדירה
ולבסוף נשבת דאי אמרת נשבת ולבסוף
הדירה אתי לאיערומי מאי לאו במדיר אשת
כהן קמפלגי ואביי דאמר כרבי אליעזר ורבא
דאמר כרבי יהושע לא הכא במאי עסקינן
כגון שנדרה איהו וקיים לה הוא ר' אליעזר
סבר ^איהוא נותן אצבע בין שיניה ורבי יהושע
סבר היא נתנה אצבע בין שיניה אי היא
נתנה אצבע בין שיניה כתובה מאי עבדתה
ותו אמר ר' נתן שאלתי את סומכוס כשאמר
רבי יהושע נותן לה כתובתה ואינו פודה
כשהדירה ולבסוף נשבת או בנשבת
ולבסוף הדירה ואמר לא שמעתי ואי הנדרה
איהי מה לי הדירה ולבסוף נשבת מה לי
נשבת ולבסוף הדירה אלא לעולם דאדרה
איהו ואביי מתרץ למעמיה ורבא מתרץ
למעמיה אביי מתרץ למעמיה אלמנה לכהן
גדול כולי עלמא לא פליגי דחייב לפדותה
ממזרת ונתניה לישראל כולי עלמא לא
פליגי דאינו חייב לפדותה מדיר אשת כהן
נמו כולי עלמא לא פליגי דחייב לפדותה
דהיינו אלמנה ^א[לכ"ג] כי פליגי במדיר
אשת ישראל רבי אליעזר אויל בתר מעיקרא
ורבי יהושע אויל בתר בסוף רבא מתרץ
למעמיה אלמנה לכ"ג ממזרת ונתניה
לישראל כולי עלמא לא פליגי דאינו חייב
לפדותה כי פליגי במדיר בין אשת כהן ובין
אשת ישראל רבי אליעזר אויל בתר מעיקרא
ורבי יהושע אויל בתר בסוף: נשבת חייב
לפדותה וכו': ת"ר נשבת בחיי בעלה
ואח"כ מת בעלה הכיר בה בעלה יורשין
חייבין לפדותה לא הכיר בה בעלה אין
יורשין חייבין לפדותה לוי סבר למיעבד
עובדא כי הא מתניתא א"ל רב הכי אמר
חביבי לית הלכתא כי הא מתניתא אלא
כי הא דתנא ^אנשבת לאחר מיתת בעלה
אין היתומין חייבין לפדותה ולא עוד אלא
אפילו נשבת בחיי בעלה ואחר כך מת
בעלה אין היתומין חייבין לפדותה שאין
אני קורא בה ואותבינך לאינתו תנו רבנן
נשבת והיו מבקשין ממנו עד עשרה בדר
ואילך רצה פודה רצה אינו פודה רב

ממזרת ונתינה לַיִשְׂרָאֵל אינו חייב לפדותה. וא"ת צ"ל לא"י צ"ל
לרצח הא' אמרינן צ"י י"ט מותרות (ביבמות דף פה. וסא)
אלמנה לכ"ג כ"ו ממזרת ונתינה לישראל יש להן כתובה פירות
ויכלאות ופירות היינו פרקונה דפרקונה תחת פירות ואור"י דהתם
פ"י צקונט' דיש להן פירות שאוכל
הבעל ממנה אכל אס לא מלו לא
פריק להו מדמיה אכל שניה דקמני
התם דלין להם פירות אפי' דאכל
הבעל לא יחזיר ואלמנה לכ"ג מפרש
אז"י דיש לה לגמרי דין פירות שחייב
לפדותה אכל רצח מפרש פירות ממש
כמו שחלל ואוקן פירות עמלק לא יתן
הבעל אלא"כ נשצית דאי אפילו לא
נשצית אלא"כ היתה נשכרת וכל הנשים
היו רשות צדק שלא יפדו ויהיו הפירות
שלהן אפי"ג דלמרי לעיל דפרקונה
עדיף לה טפי מפירות:

בגון שנדרה היא וקיים לה הוא.
טפי הוה ליה למימר דפליגי
דמר אזיל צמר מעיקרה ומר אזיל
צמר צסוק כדמסיק לקמן אלא דניחא
ליה לאוקומי פלוגמיהו צנוות אצבע
צין שנייה דאשכחנ דפליגי צה תנאי
בפרק המדיר (לקמן דף עא. וסע.)
והרין מבקשין ממנה עד עשרה
ברמיה פעם ראשונה פודה. וא"ת
והא דבעי צפ' השולם (גיטין דף מה.
וסע.) האה דמן אין פודין את הצבצוין
יותר מכדי דמיהן מפני מיקון העולם
אי משום דוחקא דליצורא הוא או משום
דלא "ליגרו צבו טפי מפשטו מהכא
דמשום דוחקא דליצורא דקמיה דפודה
עד עשרה בדמיה וי"ל דאפי' לנעמא
דלא ליגרו וליתו טפי לא תקינו שלא
יוכל לפדות אדם את עצמו יותר
מכדי דמיו שהרי עור צעד עור וכל
אשר לאיש יתן צעד נפשו (איוב ג.)
והכא אשמו כגופו והא דבעי התם
למיפשות מהא דלוי פסקיה בצרמיה
עד תליסר אלפי דינרי היינו משום
דאין צמו כגופו: **רצבה** אינו פודה.
פי' בקונטרס דלא תקינו רצון אלא
חד פדיון משמע מתוך פירושו דאם
נשצית פעם שנית דאינו פודה כלל
אפילו בדמיה וקשה לדעיל (דף מז.)
מסקינ תקנו מנאי דמשמע
דפירות פירוקן מנאין יותר מכתובת
וקצורה לפי שאלו אינם אלא פעם אחת
כל ימיה אצל פירות ופרקון אפשר
להיות כמה פעמים וי"ל לפירושו
דלדברה פירות ופרקון אינו מנאי אצל
קצורה חשיבא מנאי לפי שהנשים
ממהרות למות מן האנשים דלדמר
צירושלמי וכן כתובה מנאי הוא ור"ת
פירש דלמי פודה יותר מכדי
דמיה אצל כדי דמיה פודה ותימה
לרשב"א דל"כ לרצון נמי תיקי' פרקון
אפרקון שני אע"פ דכדי דמיה יותר על
כתובתה וצרייתא אחרת משמע דאין
פודה יותר על כתובתה ויטערך לשנוי
תרי קולי איח להו צפרקון שני ושמע
דלא צריך לשנוי הכי אלא לרשב"א.

ממנו עד עשרה בדמיה פעם ראשונה פודה מכאן
ציה אינו פודה רבן שמעון בן גמליאל אומר
אין
האין אני קורא בה ואותצין לאינתו לא בתחילה ולא בסוף: כי
ההדין מחמת שציה ובסוף איכא חסור דבר אחר וכן במדיר
ין בה הכי: הדין בה בעלה. עד שלא מת וודע לו ששציה
חסים 17: ראה אינו פודה. ללא תקינו בה רבנן אלא חד פדיון:

להאכא דתנאי כתובה דפרקונה אית לה דמעיקרא אישעביד לה שהרי אף כלשהו לא היה מתנה ואותבין לאתנו לא הוואו אהרדין למדינה ובכא נמי קרינא בה הכי ואע"ג דסריא ליה הווא תנאי דלמפיק אה. ממוזות ונתניה לישאל א"י חייב לפדותה שאין און קרוא בה וותבין ל לאיתנו. פ"י אע"ג דתנא אית לה כתובה ואותבין ל לאתנו. ל"ל תנאי כתובה דפרקונה דמעיקרא אישעביד לה ואין און קרוא בה דהכי שמע וואותבין ל לאתנו. דאמר כל שאיזר כבוי גרם ל' פ"י ל יאסר על בעלה חייב לפדותה פ"י דהכי שמע אנתא א תשאבתי שמונתה שבו' מפיסת ל הריני מנהל' כל דאפיקין ואהרדין למדינת' ומנה (דאמר

עין משפט
נר מצוה

צג א מ״י פ״ד מהל' אישות הלכה כב סמג
עשין מח מוש״ע אה״ע סי'
עח סעיף ו [1]:

צד ב ג מ״י שם הלכה
כא מוש״ע שם סעיף
ה:

צַהֲרָה ד' מִיָּי פִּי"ב מֵהֶלֶל
אִישׁוֹת הַלֵּלָה כִּד
סִמַּג שֶׁס טוֹש"ע י"ד קי'
רֵלָה סַעִיף ג וְטוֹר אֶה"ע
קי' עב:

צוה מיי פיי"ח שם הלכה
ה סמג לאוין פא
טוש"ע אה"ע סי' עח
סעיף ח:

צו ו מיי פירד שס הלכה
 יט טור וצ"י י"ד קי'
 רנב וטוש"ע אה"ע קי' עח
 סעיף ג צה"ג:

תוספות ר"ד (תשס"ז)

פסלתי (לי) נדעל פסלם
שהיא פסלה ולין מחמת
שהיא שלא מחמת שבריה
אם נתנה בחדו למיפריק
להלך אלמנה לה' גורשה
וחלוצה לכהן הדיוט
ממורת ונתת לי ישראל
ואמת ר"ד הוא ופטור.
וקו"ל הלכה כרבה: גמיי
המדיא אתא. שותי.
הדור וואסורו עליו
בהנאה ואח"כ נשבית.
אשה מפני נדור ר"א
אומר פדה אותה ונתן
לדור וכו' וכתבתי לה
אמר נתן לה כתובה
אמר פדה וואקין פלוגתא
הכי. באלמנה לה' גורשה
וחלוצה לכהן הדיוט
וממורת ונתת לי ישראל
כ"ע על פליגי דאנוי חייב
לפדותה. י"י מפני שאיסור
ר"א גורם לה כדאמרן כי
פלוגי במדיר שהוא גורם
האיסור ופלוגי בין באשת
האב בין באשת הבעל
ר"א כבד בתר מעיקרי
אזיל. כדנסבא וכתב לה
הנאה וזהו דור שריא
ליה א"ע"י הדשטא בשעת
פירוי חיי אסורו לו כיון
שהיא גורם לאיסורו הלא
שכאב חייב לפדותה ר"א
כאביו שור"י כ"א א"ע"י
האיסור גורם לאיסור בתר
לכסוף אזיל דהיינו בשעת
פירי. ולא מכיבא באשת
האב שאינו לר"א קלימין
ואתביןן לי לאינשו שהיו
סופו להוציא משום שהיו
פטור. י"י דראיסו ר"א
גורם. אלא אפי' באשת
האב כד' מליקא אנתא
היינו ואהדרין למדינתך
פטור משום דס"ל כרבי
וחלוקתא כ"י: נשבית
חייב לפדותה. ת"י נשבית
בחי' בעלה כר"א פ"ה
הכלה כר"א פ"ה. ח"י
נודע לבעל דשרא את
דריש חייבם לפדותה
שכבר נחתים בעלה
לפדותה ונתשכבר לו
נכסי בפרקתו. אלא לא
הכלה אין הירושיים
חייבים לפדותה ואין אני
קורא בה ואותביןן לי
לאינשו שהיו מ"ה לוי
כבר מעיקרב עורבא כי
א"ה חמ"י. י"י ששם ח"י
כר"א בעלה הירושיים
לפדותה. א"ר כי חיי אסור
בחי' י"י כר"א חמ"י
ודור כלומר אלא אבי לית
ה' לי א"ה חמ"י. אלא כי
א"ה חמ"י נשבית אלא
מיתת בעלה אין הירושיים
חייבים לפדותה. ר"ה
אלא אפילו נשבית בחי'
בעלה ואח"כ מ"ה בעלה
אין חייבים לפדותה אלא
שישבה נקראת אלא אשה
מ"ה אבל יבמתו נקראת
לפדותה ואפילו אם היתה
חייבים לפדותה ממילא
הדמיא פעה ראשונה
תובע נשבית חיי אסור.